

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU GŁÓWNEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA FILOLOGICZNEGO
W OKRESIE 19 WRZEŚNIA 2009 – 13 WRZEŚNIA 2011

W okresie 19.09.2009–13.09.2011 r. Zarząd Główny PTF działał w składzie:
Prezes: prof. dr hab. Andrzej Budzisz;

Wiceprezesi: prof. dr hab. Krystyna Bartol, prof. dr hab. Kazimierz Korus,
prof. dr hab. Jerzy Styka;

Skarbnik: dr Iwona Wieżel;

Sekretarz: dr Agata Łuka;

Kancelerz: prof. dr hab. Hubert Wolanin;

Członkowie: prof. dr hab. Elżbieta Wesołowska, prof. dr hab. Krzysztof
Głombiowski, prof. dr hab. Krzysztof Narecki, prof. dr hab. Sławomir
Wyszomirski, dr hab. Cyprian Mielczarski, dr Tamara Roszak, dr Przemysław
Marciniak, dr Krzysztof Morta, dr Rafał Rosół;

Przewodniczący Komisji Nagród i Wyróżnień: prof. dr hab. Marian
Szarmach;

Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Języka
Łacińskiego: prof. dr hab. Marian Szarmach;

Kierownik Organizacyjny Komitetu Głównego Olimpiady Języka
Łacińskiego: mgr Anna Górską;

Redaktor „Eos”: prof. dr hab. Jakub Pigoń;

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej: dr Aleksandra Klęczar;

Członkowie Komisji Rewizyjnej: dr Małgorzata Górską, dr Barbara
Bibik, dr Mariusz Zagórski, dr Sławomira Brud;

Przewodniczący Sądu Koleżeńskiego: prof. dr hab. Jerzy
Danielewicz;

Członkowie Sądu Koleżeńskiego: prof. dr hab. Wanda Popiak, prof. dr
hab. Jadwiga Czerwińska, prof. dr hab. Juliusz Domański, prof. dr hab. Tadeusz
Aleksandrowicz;

Prezesi Kół Terenowych: dr Tomasz Mojsik (Białystok), dr Zbigniew
Brzostowski (Gdańsk), dr Tomasz Sapota (Katowice), dr Antoni Bobrowski
(Kraków), prof. dr hab. Agnieszka Dziuba (Lublin), dr Joanna Rybowska
(Łódź), prof. dr hab. Joanna Rostropowicz (Opole), dr Magdalena Stuligrosz
(Poznań), dr Małgorzata Cieśluk (Szczecin), dr hab. Przemysław Nehring

(Toruń), prof. dr hab. Adam Tadeusz Łukaszewicz (Warszawa), dr Małgorzata Wróbel (Wrocław).

Zarząd Główny rozpoczął działalność od starań o wymagane uaktualnienie danych Polskiego Towarzystwa Filologicznego w Krajowym Rejestrze Stowarzyszeń. Starania te okazały się żmudne i czasochłonne nie tyle ze względu na trudności związane z pozyskiwaniem koniecznych danych, co z powodu długotrwałego oczekiwania na rozpatrzenie wniosku i kilkakrotne żądanie przez sąd kolejnych poprawek i uzupełnień. 13 września 2011 roku Zarząd Główny wciąż oczekiwał na odpowiedź sądu dotyczącą ostatecznej rejestracji Zarządu w obecnym składzie.

W okresie sprawozdawczym 19.09.2009–13.09.2011 odbyły się cztery posiedzenia Zarządu Głównego: 24 kwietnia 2010, 25 września 2010, 11 grudnia 2010 oraz 19 marca 2011. Posiedzenia miały miejsce w Warszawie.

Podczas pierwszego posiedzenia (24 kwietnia 2010) dyskutowano na temat: absurdalności – w przypadku filologii klasycznej – studiów dwustopniowych; sytuacji nauczania języków klasycznych w szkołach średnich; konieczności przekonania MEN do wprowadzenia zmian dotyczących matury z języka łacińskiego, tak by uczniowie mogli zdawać maturę z łaciny zarówno na poziomie rozszerzonym, jak i podstawowym, a nie, jak dotąd, jedynie na poziomie rozszerzonym, co zazwyczaj nie zachęca uczniów; niewystarczającego naboru na studia, małego zainteresowania studiami II stopnia oraz sposobów radzenia sobie z tym kryzysem przez poszczególne ośrodki. Zaproponowano utworzenie grupy osób, które zajmą się zmianą sytuacji filologii klasycznej, po uprzednim uzgodnieniu strategii działania z dyrektorami poszczególnych Instytutów lub Katedr Filologii Klasycznej. Koordynatorem tego przedsięwzięcia zgodził się być prof. Przemysław Nehring. Podczas spotkania mówiono również o braku lub znikomej współpracy między uniwersytetem a szkołą średnią, która mogłaby zapewnić większą liczbę kandydatów na filologię klasyczną, gdyby udało ich się odpowiednio zachęcić, przedstawiając klasykę jako kierunek nie mniej interesujący i atrakcyjny niż inne (np. organizując konkursy wiedzy o antyku, bloki odczytów i prezentacji dla szkół, powołując fundacje, które mogłyby płacić za nauczanie łaciny w wybranym gimnazjum). Omawiano propozycję uznania filologii klasycznej za kierunek unikatowy, ale projekt ten uznano ostatecznie za niemożliwy do przeprowadzenia i w gruncie rzeczy niekorzystny. Podkreślono jednak konieczność postarania się o indywidualne wymogi dla filologii klasycznej, ponieważ nie pasują tu wymogi stawiane filologiom nowożytnym. Przypomniano również o konieczności opracowania ram programowych dla filologii klasycznej.

Spotkanie 25 września 2010 dotyczyło propozycji poszczególnych ośrodków w sprawie programu studiów filologii klasycznej zgodnych z krajowymi ramami kwalifikacyjnymi. Kierownik Organizacyjny Komitetu Głównego Olimpiady Języka Łacińskiego, mgr Anna Górka przedstawiła wysokość dotacji ministerstwa na olimpiadę na lata 2010/2011, 2011/2012 i 2012/2013 zaznaczając, że

z roku na rok dotacja się obniża. Fundacja *Traditio Europae* przedstawiła swój plan ufundowania nagrody dla najlepszego nauczyciela łaciny w Polsce; proponowana wysokość nagrody to tysiąc złotych. Ustalono, że kandydatów ma typować Zarząd Główny PTF na wniosek Kół Terenowych.

Podczas spotkania 11 grudnia 2010 dyskutowano na temat wątpliwości, jakie budzą nowe wymagania programowe. Głosowano też nad propozycją zmiany nazwy kierunku „filologia klasyczna”. Prof. Cyprian Mielczarski opowiedział się za nazwą „studia klasyczne”. Prof. Jerzy Styka przypomniał, że filologia klasyczna była pierwszą filologią i filologią pozostała, tak więc nazwa „studia klasyczne” spowoduje, że filologia klasyczna zniknie z pola widzenia i stanie się kierunkiem niszowym, a to może nam zaszkodzić. Kierunek „studia klasyczne” jest wprawdzie kuszący, ale istnieje obawa, że filologia klasyczna stanie się jedną ze specjalności tego kierunku. Stworzenie zaś samodzielnego wydziału jest w ramach kraju iluzoryczne ze względu na małą kadrę. Prof. Zofia Głombiowska była za utrzymaniem nazwy „filologia klasyczna”, ponieważ to właśnie filologia jest podstawą innych specjalizacji i kierunków, np. neolatynistyki czy filologii nowożytnych. Za utrzymaniem nazwy „filologia klasyczna” opowiedzieli się również prof. Hanna Zalewska-Jura i prof. Sławomir Wyszomirski. Prof. Agnieszka Dziuba wspomniała o borykaniu się z niżem demograficznym i opowiedziała się za nazwą „filologia klasyczna z kulturą śródziemnomorską”. Dr Mariusz Zagórski podkreślił, że „filologia klasyczna” to nazwa rozpoznawalna, to nasza marka, dlatego warto ją zachować. Prof. Mieczysław Mejer również zaproponował zachowanie tej nazwy i odłączenie się od pozostałych filologii, co może być korzystne. Prof. Elżbieta Wesołowska powiedziała w imieniu środowiska poznańskiego, że jest za nazwą „filologia klasyczna” ze specjalnościami na studiach I stopnia w obrębie ośrodków, np. bizantynistyka, studia klasyczne etc. Prof. Tadeusz Aleksandrowicz przedstawił stanowisko środowiska katowickiego, które optuje za studiami klasycznymi z dwiema specjalnościami: 1. filologia klasyczna, 2. cywilizacja śródziemnomorska. Środowisko opolskie, jak powiedziała dr Elżbieta Gaj, waha się między „filologią klasyczną” a „studiami klasycznymi i cywilizacją śródziemnomorską”. Odbyło się wstępne głosowanie nad proponowaną zmianą nazwy. Wzięto pod uwagę trzy możliwości: filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie (lub filologia klasyczna i cywilizacja śródziemnomorska), filologia klasyczna, studia klasyczne. Najwięcej głosów otrzymała nazwa filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie.

19 marca 2011 Zarząd Główny spotkał się z Dyrektorami Instytutów, Kierownikami i Kuratorami Katedr Filologii Klasycznej. W programie posiedzenia znalazło się podsumowanie wyników prac nad efektami kształcenia. Dyskutowano również o niepokojącym, zagrażającym i tak osłabionej pozycji języka łacińskiego w szkołach średnich i na studiach wyższych projekcie Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Pojawiła się propozycja wystosowania przez Zarząd Główny PTF pisma zarówno do KRASP, jak i do

MEN, protestującego przeciwko tym projektom. Zaproponowano, żeby pismo takie podpisali nie tylko filologowie klasyczni, ale też inni humaniści, a także środowiska artystyczne i inne, które zechcą poprzeć nasz protest.

W ramach współpracy międzynarodowej Zarząd Główny PTF utrzymywał kontakt z organizacją EuroClassica, dbającą o podtrzymywanie tradycji nauczania języków klasycznych i kultury antycznej oraz ugruntowanie jej pozycji wśród innych dyscyplin humanistycznych. Zarząd współpracuje też z polską fundacją *Traditio Europae*, odnoszącą liczne sukcesy w swych różnorodnych działaniach mających na celu popularyzację wiedzy o kulturze antycznej i eksponowanie jej roli w kształtowaniu wspólnej tradycji europejskiej. PTF pozyskiwało również środki na dofinansowanie czasopisma „Eos” oraz na realizację grantów naukowych. Były to: grant promotorski dla prof. Leszka Mrozewicza na projekt badawczy „Obraz Hiszpanii w *Naturalis Historia* Pliniusza Starszego”, grant dla dra Sebastiana Rucińskiego na projekt badawczy „Praefectus praetorio. Dowódca – sędzia – administrator we wczesnym Cesarstwie Rzymskim” oraz grant dla prof. Huberta Wolanina na projekt badawczy „Gramatyka opisowa klasycznej łaciny w ujęciu strukturalnym”. W momencie ukończenia okresu sprawozdawczego 19.09.2009–13.09.2011 realizacja grantów była już zakończona.

Prezes Zarządu Głównego PTF prof. dr hab. Andrzej Budzisz
Sekretarz Zarządu Głównego PTF dr Agata Łuka